

EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1963. Május

— Chartered July 14, 1958. B. 56-940. —

7. Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

GONDOLATOK AZ EMIGRÁCIÓBAN

(Egyik Bajtársunk felvetette a gondolatot, hogy a fenti cím alatt nyissunk egy állandó rovatot, mely a hazájától elszakadt ember lelki problémáival foglalkozik. Az elgondolást magunkévá téve, ily irányu beküldött írásaiból az elsőt az alábbiakban közöljük.)

Az emigrációs hétköznapok nyomasztó szürkeségében mindig az ünnepnapok örömét és kikapcsolódást jelent, mikor az Egyesület kis lapja — megérkezik.

Oly szép és jó, amit irtok, s bizony nagyon ráfér a mi testileg-lelkileg szétszóródott Bajtársainkra, hogy az idegen világ és a mindennapi robot közepette — ha csak 3 havonta és csak 1 röpke órára is — egy kis magyar énjükhöz tartozó lelki üdülést és felemelkedettséget szerezzenek nekik, melytől izesebb lesz életük, mint a sötét az étel...

Mily jó, hogy Ti értitek ennek a módját és tudjátok, hogy az idegenbe szakadt embernek kell az otthoni emlék. Ezzel tartjátok bennünk a lelket, az örök magyar életet. Olyan ez, mint mikor vért ad az ember...

Csak irjatok tehát továbbra is arról, hogy mint köti az otthonról el sodort embert a hazai föld, a hazai emlék, a nemzet sorsáért való aggodalom és a hazai sir. Tartsátok ébren ezeket az emlékeket...

Irjatok a mi gyönyörű hazánkról, melytől elszakított minket a kegyetlen sors... Irjatok a Kárpátok erdőborította koszorúiról. Erdély havasairól, a Felvidék ősi várairól, az égbenyuló Tátráról, a Tisza nádasairól, a Dunántul lankáiról, a Vaskapu szépségeiről... Hiszen ezeknél szebbet sehol a világon nem tudunk találni, mert ha külsőleg talán vannak is ilyenek, lélekben mind idegenek azok nekünk...

Irjatok a mi elmúlt szűkebb életünkről, feledhetetlen emlékeinkről, felemelő élményeinkről. Irjatok mindenről, ami magyar, mert ez hiányzik itt messze idegenben mindannyiunknak... Csak idézzétek ezeket az emlékeket, hogy fájjon, hogy azok nyomán könny szökjön a szemünkbe, mert ilyenkor és ezekből tudjuk meg, hogy még élünk, hogy még magyarok, szenvedő magyarok, de sűrű hű magyarok vagyunk, s ez olyan felemelő érzés...

Irjatok az emigrációs hivatásunkról és felelősségünkről, mely a láncszemek szerepéhez hasonló az előttünk álló és az utánunk jövő nemzedékekkel szemben... Mert évszázadok minden küzdelme, értéke és törekvése semmivé válik, ha a nemzetnek bárcsak egyetlenegy generációjából is kihal a folytonosság tudata és elfelejti, hogy mi a szabadság, mi az erkölcs és mi a hit... Otthon csak jogaiktól megfosztott, rab magyarok vannak, ránk háramlik tehát a nemzeti eszme, a nemzeti öntudat és a nemzeti hagyományok megszakítás nélküli töretlen fenntartása...

Irjatok hazánk felszabadulásáról, a boldog hazatérésről, melyeknek csak el kell jönniök egyszer... A magyar apák és anyák otthoni csendes behorpadt sirjához egyszer csak vissza kell térnünk, meghitt beszélgetésre, hosszú beszámolóra, hiszen ők soha el nem muló örök szeretetükkel még ott lent a sirban is mindig csak várják, szüntelenül várják a hazatérő magyar fiakat és unokákat...

PARTIZÁN HARC *

Irta: Forgács Endre

A küzdő hadseregek mögött működő irreguláris alakulatok hosszú történelmi multra tekinthetnek vissza. Régebben guerillák, francitireurök volt a nevük, az 1. világháboruban Szerbiában a komitácsik, 1939-ben Kárpátalján a szicsek, a 2. világháboruban pedig ismét Szerbiában a csetnikek működtek, manapság azonban általában partizánoknak nevezik ezeket.

Régebbi időkben is voltak hadjáratok, melyek kimenetelét az ilyenek működése jelentősen befolyásolta. A partizánok azonban csak az elmúlt 2. világháboruban vonultak be igazán a hadműveletek, vagy a hátszói ipari termelések komoly megzavarására, vagy éppen megbénítására alkalmas tényezők közé. Az orosz partizánokkal folytatott harc még sokunknak élénk emlékezetében él, mely az arcvonalon folyó harcokkal összehangolva, az utánpótlás, ellátás és összeköttetés megzavarásán kívül még abban is érezte hatását, hogy jelentős erőket kötött le a hátsó területeken.

A partizánok elleni harc megengedett és meg nem engedett eszközeit, módszereit és a hadijog értelmezését illetően még ma is lehetnek nézeteltérések, különösen ha megtorló randszabályokról van szó. De a nyugati katonai körök immár sokkal nagyobb megértéssel vannak a partizánháboru sajátosságai és módszerei iránt, mint a múlt háboru végén, mikor még nem voltak ezekre nézve oly tapasztalataik, mint amilyeneket azóta Kóréában és Indokinában (Vietnamban és Laosban) a saját bőrükön szereztek.

Komoly szakírók most már odáig mennek, hogy a modern háboru rendes katonai alakulatokkal és atomfegyverekkel folytatott eszközei mellett a partizánharcot 3-ik komoly tényezőként emlegetik. Így a legutóbbi „NATO” hadgyakorlatokon már ellenséges partizán csoport működését is számításba vették. Ezek tehát még az atomfegyverek korában is nagyobb szerephez juthatnak, mint az elmúlt háboruban és akár megtámadásuk esetén a nyugati országokban, akár azok térnyerése esetén a szovjet területeken.

* Bár ez az ismertetés — a később közlendő II. résszel együtt — a „Kanadai Magyarorság” és a „Hadak Utján” 1955. évi egy-egy számában is megjelent, mégis cső. Bajtársaink tájékoztatása céljából ezt a szerző hozzájárulásával hasonló szöveggel lapunkban is közöljük.

Mindenesetre eddig csak a szovjet és a csatlós államok foglalkoztak a partizánharcral és képezték ki erre alakulatokat.

Talán nem lesz érdektelen, ha az alábbiakban néhány olyan megtörtént esetet ismertetek, mikor az ilyen szabotázs és hirszerzés céljából bevetett partizán csoportok leküzdése és ártalmatlanná tétele hazánk területén — és bárha a honvédség és a polgári lakosság közreműködése mellett is — főként a csendőrség által történt.

Az első ilyen partizán csoportot 1941. szept. 1-re virradóra Miskolc-Martintelep és Görömböly község közötti területre dobták le. A csoportot azonban — mely Ukrajna egyik repülőteréről indult — nem ide, hanem Németországba szánták. Erre voltak kiképezve és ottani tevékenységük érdekében voltak kiállítva hamis okmányaik is. Egy nagy szélvihar azonban eltérítette a gépet utjából, így tévedésből Magyarország felett dobták őket le.

Ezek közül az egyik partizán, ki így Magyarországra került, megérdemelten fejezte be életét. Görömböly közelében egy eperfán akadt fent, az ejtőernyő zsinórja azonban nyakára csavarodott és megfojtotta. Munkába igyekvő emberek találtak rá, kik azonnal jelentették az esetet a hatóságoknak.

A másik partizán Miskolc és Nyékládháza között ért földet. Bement egy vasuti őrházba, hol a szolgálatot teljesítő vasuti őrré ráfogta pisztolyát és követelte, hogy tájékoztassa, hol, melyik országban és város közelében van? A kérdést németül intézte az őrhöz, de mivel látta, hogy az nem érti és magyarul mond valamit, ijedtében ő is magyarul kérdezte tovább. Kellő tájékozódás után, a vasuti őrt figyelmeztette, hogy agyonlővi, ha ottlétét valakinek elárulja, vagy feljelenti, nekiindult egy nagyobb kukorica-táblának.

A vasuti őr azonban a fenyegetés ellenére is azonnal jelentést tett a miskolci személpályaudvar katonai parancsnokságának, honnan motorhajtányon egy szakasz honvéd ment ki a partizán elfogására. A kukorica-táblát körülfojták és sikerült is elfogni az első élő partizánt, aki előadta, hogy négyüket dobták le Miskolc közelében abban a hitben, hogy Németország fölött és a feladatukban megjelölt város közelében vannak.

Feladatuk volt Németország egyik repülőgépgyárába munkára bejutni, ott a munkások között bomlasztó tevékenységet folytatni és szabotázs cselekményeket elkövetni. A csoportnak minden tagja tökéletesen beszélt németül — egyesek gyengén magyarul — és el voltak látva tökéletesen hamisított igazolványokkal. Volt saját és szülői német születési anyakönyvi kivonatuk, lakásbejelentő lapjuk és gyári munkakártyájuk visszamenőleg 1 évre lebélyegezve, ami tehát úgy tüntette volna fel őket, mintha azóta ott dolgoznának. De ugyanígy volt fizetési jegyzékük és a város által kiállított élelmiszerjegyük is félévre előre. Minden olyan igazolvánnyal el voltak tehát látva, melyek egy hadiüzembe való bajutáshoz szükségesek

és mind olyan megtévesztően készítve, hogy mikor a németek megvizsgálták, kijelentették, hogy ennél tökéletesebb hamisítványokat még nem láttak. Kézpénz pedig mindegyiküknél 5000 márka volt.

Ruházatuk polgári ruha, jó állapotban és német szabó cégjelzéssel ellátva, rendes cipő, 3-3 selyem ing és alsónadrág mindegyiken.

Fegyverzetük: önműködő Mauser 9 mm-es pisztoly 30 db. tölténnyel. 1-1 tojás-kézigránát, borotvaéles törkés és robbantóanyag.

Parancsnokuk és a még hiányzó 1 társa kézrekerítésére a miskolci csendőr osztályparancsnokság és rendőrkapitányság szept 2-ára Miskolcra és környékére nagyobb szabású razziát rendelt el, melynek eredményeként a szikszói határ vízenyős rétjén a földbe mélyen bevágódva megtalálták a harmadik partizánt is, holtan. Minden csontja össze volt törve és mellette feküdt ki nem nyílt ejtőernyője.

A partizán parancsnok azonban nem került elő ezen a razzián, így azt szept 3-ára a sajószentpéteri, edelényi, putnoki és ózdi járások területére is kiterjesztették és ezzel egyidejűleg a honvédség is elrendelte a vasuti műtárgyak és nagyobb hidak őrzését.

A csendőrséget Sajószentpéterre összpontosították, ahová a miskolci csendőriskola is ki volt rendelve. Ott persze nagy volt az izgalom, hogy vajjon sikerül-e elfogni az orosz partizán parancsnokot.

Én — mint szakaszparancsnok — Sajókazán kaptam a razziára vonatkozó parancsot, ahová meglepő szemléről 2-án este 19 órakor érkeztem meg. Az őrs tagjai azonban már korábban elindultak Sajószentpéterre, így hajnali 2 órakor én egyedül indultam el oda kerékpáron. Az idő kissé borult, de általában csillagos volt.

A Sajókazába bekötő 2 Km-es útról kiérve a Miskolc-Bánréve-i műutrá és azon a vasutállomást kb. 500 méterre elhagyva, egyszerre úgy tűnt fel nekem, mintha előttem egy sötét árnyék egy út melletti eperfa mögé ugrott volna. Így előtte való elhaladás közben erősen figyeltem a fát, de alacsony ágai alá nem tudtam jól belátni. Elhaladás után azonban ösztönyszerűen visszaneéztem, mikoris tisztán kivehetően láttam, hogy egy ember átugrott onnan egy másik eperfához. Erre kerékpáromról leugorva én is egy eperfa mögé futottam és éppen idejében, mert a kb. 15 lépésre lévő másik fától a még ismeretlen rámlött. Találat nem ért, így én is lövéssel válaszoltam. Többszöri lövés után az ismeretlen balkarján megsebesülve felkiáltott, a tüzelést abbahagyta, majd erélyes felszólításomra pisztolyát eldobva, feltartott kezekkel előjött a fa mögül. Én erre célratartva hozzáugrottam és még idejében kaptam el felemelt jobbkarját, mert abban egy borotvaéles törkés volt, amivel le akart engem szurni. Kezem mint az acélbilincs fogta át csuklóját, majd egy erős rántással és minden erőmet megfeszítve azt hátracsavartam, mire a törkés a földre hullott és saját patent bilincsem egy pillanat alatt a kezén volt. Bal karját nem tudta használni.

Erre a törkést, az eldobott pisztolyt és kerékpáromat magamhoz véve, a történetek után csakis a keresett partizán parancsnoknak tarthatott, nálam fél fejjel magasabb embert bekísértem a sajókazai vasutállomásra, hol alaposan megmotozva 5000 márkát és a már említett hamis okmányokat találtam nála.

Kikérdezésekor először azt mondta, hogy Hlinka gárdista és Eperjesről szökött meg, előzőleg pedig Németországban volt, azért vannak tehát német okmányai. Mikor azonban elébetártam a társairól már tudott adatokat, akkor beismerte, hogy ő a keresett partizán parancsnok, vezérkari százados, 28 éves, odesszai születésű.

Előadta, hogy mivel ledobásuk után nem tudtak egyhelyre összejönni, Görömbölyön befeküdt egy gazdaember csürjébe a széna alá és ott volt 24 órán át. Otthagyta eldugva rádió adó-vevő készülékét is, mert akkor már tudta, hogy nem Németországban van és az hamar árulója lehet, ha igazoltatják és megtalálják nála. Ezt később egy járőr vele odautazva, a mondott helyen épségben meg is találta.

Végül előadta, hogy azért lőtt rám, mert mikor a kerékpáron elhaladtam mellette, felismerte bennem a katonát, arról történt leugrásomból pedig tudta, hogy észrevettem őt. De amellett arra is gondolt, hogy ha egy kerékpár birtokába jut, azzal könnyebben tudja elérni a szlovák határt.

Kikérdezése után telefonon jelentettem a Sajószentpéterre összpontosított csendőrök parancsnokának, hogy a razziát ne kezdjék meg, mert a partizán parancsnokot már elfogtam. Később a németeknek lett átadva.

A fentiekből kitűnik, hogy még egy kisebb partizán csoport is mily széleskörű intézkedésekre kényszeríti a hatóságokat és mily zavarólag hat a lakosságra is. A nyugati szabad országoknak tehát adandó esetben nagyon fel kell készülniük a partizánok elleni védekezésre és azok leküzdésére, mert az elmúlt háborus tapasztalatok alapján úgy Oroszországban, mint rabállamaiban több 100.000 partizánt képeztek ki.

(Az 1944-beli eseteket tárgyaló II. részt egyik későbbi számunkban fogjuk közölni.)

EGYESÜLETI BESZÁMOLÓ

Ez évben március 2-án tartottuk meg a Csendőrnapot Clevelandban, egy rövid műsorral egybekötött társas-vacsora keretében, szép számban összegyűlt barátaink és bajtársaink körében.

A nagy tetszéssel fogadott zenészműsorokat és alkalmi szavazatot megelőzően Molnár István bajtársunk tartotta meg — különösebben a vendégek tájékoztatására — jól felépített ünnepi beszédét, melyből az alábbiakat idézzük:

... szokatlan volt 82 évvel ezelőtt egy olyan királyi szentesítés, amelyik egy osztrák és szláv tömbbe beékelte magyarságnak engedélyezte egy nyelvében, vezényletében, érzésében, tehát izig-vérig magyar fegyveres

örtestület, a m. kir. csendőrség felállítását, melynek feladata: örködni a közrend és a béke felett, küzdeni minden belső és külső ellenséggel szemben... 63 évig maradéktalanul eleget is tett ez a testület a kitűzött céljának és mintaképe lett idegen országok közbiztonsági szerveinek..."

Ismertette azután a nehéz és felelősségteljes szolgálatot, amelyikben nem volt napi 8, vagy heti 40 óra... de szakszervezet sem! Vázolta a megelőző szolgálat előnyeit, eredményeit, s azt, hogy a gyakori 26, 48 sőt több órás szolgálat után sem gondolhatott a csendőr pihenőre, mert akkor jött a szolgálatban adódott kisebb-nagyobb bűnügyekről szóló jelentések megszerkesztése, a továbbképzés, tanulás... mert csak egyet ismertek, a szolgálat érdekét és a közbiztonság feltétel nélküli és mindenek fölötti biztosítását... majd így folytatta: „De ha külső ellenség támadt Hazánkra, a csendőr akkor is első volt a honvéd bajtársak oldalán... ott találjuk őket Vereckénél, Erdélyben, Munkács, Nagyvárad, Csepel, Budapest, majd Kaposvárnál... és nevük az oroszok előtt a rettegett, híres Wiking hadosztályok nevével vetekedett... de a veszteségük ennek megfelelően fájdalmasan szomorú, 67%-os volt... s a nagy háború után megmaradtakból lett a többi vértanu, akik a vörös horda beözönlése után a csöcselék gunyakacaja közepette akasztófán, vagy golyó által fejezték be hősi életüket csak azért, mert küzdöttek a gonoszság ellen... mert magyar csendőrök voltak... mert harcoltak a vörös veszedelem ellen, melyet a karoszelekből figyelő Nyugat évtizedek szomorú tapasztalata után is a keblén melengtetett, s a Krisztust is keresztrefeszítő ügynökeit királynak kijáró megbecsüléssel és tisztelettel fogadott... Az idő a mi hős csendőreinket igazolta... de ezt túl későn, a Nyugat csak most kezdi belátni..."

A számtalan neves és névtelen Hősünk sirjára vonatkoztatva, nem méltatlan az ismert spártai felirat: „Itt nyugszunk, vándor, vidd hírül az utódainknak, megcselekedtük amit megkövetelt a Haza”.

„Hiven, Becsülettel, Vitézül!”

A műsor végén az elnökünk röviden összefoglalt tájékoztatást adott a vendégeinknek az általuk évek óta pártolt egyesületünk megalakulásáról, célkitűzéseiről, eddigi működéséről, az elért eredményekről, a rászoruló bajtársak anyagi támogatásának szükségességéről, arról, hogy ezt ily jelentős mértékben csak barátaink segítségével tudjuk kifejtetni, továbbá szólt az erkölcsi támogatásról is, amit szétszóródottságunkban a kis lapunk, az Egyesület Értesítő jelent a bajtársainknak.

A kitűnő, bőséges vacsora után kellemes hangulatban éjfélig maradtak együtt az ünneplők.

— o —

Buffalóban élő bajtársaink szintén márc. 2-án tartották meg csendőrnapi ünnepségüket az ottani Magyar Ház feldiszipert termében, melyen családtagjaikon és meghívott vendégeiken kívül a MHBK, ottani vezetője és több kanadai Bajtársunk vett részt, nők feleségeikkel együtt.

Az ünnepély a magyar Himnusz elénekülésével vette kezdetét, mely után vitéz Haraszthy István bajtársunk üdvözölte a megjelenteket, amit mély átérzéssel előadott ünnepi beszéde követett. Ezután Tóth József bajtársunk táborig csö, ruhába öltözött József, majd Sándor fiai szavaltak el 1-1 verset és az ünnepélyt záró amerikai Himnuszt is ifj. Tóth József játszotta el saxofonon. A bemondó szerepét Forgó Mihály bajtársunk töltötte be, Bede Antal bajtársunk pedig az egész műsort filmre vette fel.

Az ünnepélyt magyar ételekből álló vacsora követte, mely után a jelenlévők meghítt bajtársi hangulatban az éjfél óráig maradtak együtt.

Az ünnepi beszéd tartalmát kivonatolva az alábbiakban közöljük:

A Csendőrnapi nemcsak a mi tragikusan nagy számú hősi halottat és vértanút adó Testületünknek, hanem az eljövendő keresztény és nemzeti Magyarországnak is kitörölhetetlen emléknapija.

Apáról fiúra szálló ősi magyar szokás a halottaknak járó tisztességadás... Ma, amikor a száműzetés 18-ik évében ismét emlékezünk Rátok hősihalott és mártír Bajtársaink, felvonul előttünk a legcsodálatosabb processió, a lelkek diadalmenete. Ebben a diadalmenetben nincs kor, nincs rang, hanem csak egy van: a magnetikus szeretet, mely egyaránt vonzza az egyént, a családot, a generációt és a nemzetet... Ezen a napon és annak ebben az órájában a mi kiolthatatlan szeretetünk, mélységes nagy tiszteletünk és soha el nem múló bajtársi együttérzésünk kíséri a Ti diadalmeneteket... Tisztelgünk tehát és letesszük az emlékezés babérkoszorúját a Ti emléketek előtt... Magyar Testvéreim! Egy perces néma felállással gondoljunk a mi hősi halott csendőr Bajtársainkra...

Most pedig ezekben a vészterhes és sorsdöntő időkben szálljunk vissza lélekben a mi elveszített Hazánkba... Uram Isten! Mennyit sirtunk és imádkoztunk odahaza... Hányszor ragasztottuk a piros-fehér-zöld plakátokat a „nem, nem, soha” felirással, mennyi országzászlót állítottunk és mennyi albumot adtunk ki Csaba királyfi tejuton járó hunjaival, s mindent ágyuk és gépfegyverek és a nemzet ellenálló erejét fokozó reformok helyett... Így aztán mikor ütött a történelem órája, felkészületlenül érte az a nemzetet és bekövetkezett a katasztrófa...

Madách Imre remekművének, „Az ember tragédiájá”-nak utolsó fejezete jut azonban eszembe, mikor Lucifer utoljára áll az Úr színe előtt és rádöbbenve arra, hogy az emberiséget nem tudja kiragadni Isten kezéből, így kiált fel: „Miért is akartam emberrel nagyot, ki sárból és napsugárból összegyurva, tudása törpe, vaksága nagy”... Ebben benne van sorsunk mérlege, de megváltásunk reménysége is... Lucifer próbálkozása hiábavaló.

Igy ha most itt is vagyunk árván és gyökértelenül, mégis rendületlenül hinnünk kell, hogy hősi halottaink véráldozata nem volt hiábavaló. Közeledik a végső leszámolás napja, mikor újra hősökre lesz szükség, akik majd a Ti nyomdokaitokon fognak haladni... Mert a romlás és

gonoszság erőit nem gyűrheti le gyávaság és megalkuvás. Félelemmel és opportunizmussal legfeljebb csak késleltetni lehet a szörnyű világpestit, a bolsevizmus terjedését, de megállítani soha. Férfiak kellene tehát a gátra, kik a szennyes hullámokkal szembeszállnak, mint Ti tettétek azt drága hős csendőr Bajtársaink.

Ha a Nyugat és ennek keretében nemzetünk is követi a Ti példákat és áldozatkészségeket, s ha magába szállva képes lesz eddigi hibáit belátni és megújodni, akkor a gonoszság felett győzedelmeskedni fog és nemzetünk is élni fog az idők végtelenségéig.

Ma csupán ez a hit, ami megmaradt nekünk, de ami nálunk az európai keresztény fehér ember hármas örökségén is nyugszik. Mely örökség Krisztus Urunk tanítása, ami a jó és rossz, a görög kultúra, ami a szép és csuf és a római jog, ami az igazság és a gonoszság közötti különbségre tanított meg minket, s mindez több, mint amit bármely földrész adhat nekünk.

Ezek érvényesülésében vetett hit éltet tehát minket és nemzetünket és ezen a földön ez a halhatatlanság...

— o —

Detroiti bajtársaink a MHBK keretében tartották meg a Csendőrnapot, melyen annak ottani csoportvezetője mondott lelkes, megleghangu beszédet, megemlékezve a csendőrség dicső multjáról, beleszöve velük kapcsolatos néhány érdekes élményét is. Utána csendőrasszonyok által készített hideg büffé és sütemények várták a vendégeket, majd kitűnő magyar zene mellett, tánccal záródott az ünnepély.

— o —

Ezévi rendes közgyűlésünket ápr. 27-én tartottuk meg, melyen az elnökünk részletes beszámolót adott a mult év minket érdeklő eseményeiről, működésünkről, eredményeinkről, kiemelve titkárunk fáradhatatlan munkáját, — ami különösebben a báljaink rendezésében nyilvánult meg — amiért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg neki. Utána a pénztáros és ellenőrök, majd a segélybizottság számolt be a maga munkájáról, majd az alapszabályok szerint esedékes tisztségviselő választásra került a sor. Ez esetben egyhangulag a m. évi tisztikar megbízatását egy évvel hosszabbítottuk meg.

A közgyűlés mérlegelve az E. É. kiadáásnak költségeit, az előállítás-hoz való hozzájárulás eddigi 1 \$-os legalsóbb határát 1963. évre 2 \$-ban állapította meg az Amerikában élő olvasói részére. Az európai igénylőké, — tekintettel a gyengébb kereseti lehetőségeikre — 1 \$ marad.

Örömmel vettük tudomásul taglétszámunk 19 fővel való szaporodását. Ezek közül 4 alapító, 9 rendes, 6 pártoló tag.

A jun. 1-i Pöttyös bál előkészületeiről a vigalmi bizottság adott beszámolót, majd a magyar Hiszekegy-el zárult a közgyűlés.

Halottaink. Elkésve kaptuk a szomoru hírt, hogy a m. év decemberében Trentonban meghalt GYÁRFÁS Sándor szds. bajtársunk. Kiválóan képzett, lelkes csendőrtiszt volt, ki utolsó beosztásában Ungváron teljesített szolgálatot. Az emigrációban felesége és 3 fia, otthon édesanyja és nővére gyászolja velünk együtt, akik ismertük, szerettük, s akiknek feledhetetlen jó Bajtársunk volt.

Rövid újsághír számol be arról, hogy otthon, internálási helyén Rakamazon hosszú szenvedés után meghalt v. dr. DAMASY Farkas vörgy. bajtársunk.

Az 1. világháború többszörös kitüntetője 1921-ben jött át a honvédségtől a testületünkhöz, ahol kimagasló szorgalmával olyan elismert szakképzettséget szerzett, ami különböző felelősségteljes beosztások ellátására, — így egy időben a nyom. osztályparancsnokságra — tette őt érdemessé. Szolgálatát utolsó idejét a csö. Felügyelőségénél töltötte. Ugy külső megjelenésében, mint gondolkodásában és magatartásában imponáló katona, kitűnő bajtárs és szeretett előjáró volt.

Ez év febr. 26-án meghalt BARNÁ Márton főtörm. bajtársunk a heidelbergi kórházban. Tüdőrák végzett vele. Családja a Felvidéken él. Missauban temették el, ahol az őralakulat magyarságán kívül lettek, litvánok és szerbek is résztvettek a temetésén.

Legyen békességes az örök pihenésük.

EGY CSENDŐRTISZT NAPLÓJABÓL

1930. szeptember

Apám minden estefelé magával szokott vinni napi sétájára. Ma — kivételesen — a Böszörményi uton igyekeztünk felfelé, ami bizony kissé meredek. Apámnak meg se kottyant, de én egy kicsit elmaradtam tőle, nem győzve rövid lábaimmal az ő hosszú lépteit. Amint így mögöttem, egyszerre csak láttam, hogy nagyot köszön a semminek... Mert senki sem jött velünk szembe, s ő mégis úgy emelte meg kalapját, mint amikor köszönni szokott. Ahogy utolértem, meg is kérdeztem tőle:

— Kinek köszönt édesapám?... Talán templom van ebben a nagy udvarban? — jutott eszembe hirtelen ez a lehetőség is.

— Nem fiam, nincsen templom...

— Hát akkor kinek?...

— A hősi halottaknak fiam! Ez a sok épület itt a csendőrlaktanya és az a szobor ott azoknak a csendőröknek az emlékére van állítva, akik hősi halált haltak a nagy háboruban, vagy békeidőben az ő szolgálatukban, miérettünk. Az ő tiszteletükre emeltem meg kalapomat az emlékmű előtt — mondotta apám halkán és szomoru, nagyon szomoru komolysággal. — Ne mulaszd el ezt ezután Te sem fiam, ha erre visz az utad...

Szép dolog lehet csendőrnek lenni...

1938. december

Latin tanárunk ma a római régiségstanból tartott előadást. Szinte tűzbe jön, ha ezekről a régi dolgokról beszélhet, s mi különösen örülünk ennek, mert ezalatt legalább nem kinez semmiféle ablativusokkal, coniugatiókkal, vagy gerundiumokkal... Persze ilyenkor sok mindenféle kérdünk tőle mi is, s így ma is már rég eltért a tárgytól. Ma a római légiókról beszélt, melyek a legjobb és legmegbízhatóbb csapatok voltak a hatalmas birodalomnak és amelyekben nem volt más, csak tiszt és legfeljebb altiszt...

Aztán hirtelen hozzánk fordult.

— No mit gondoltok, van-e ilyen, vagy ehhez hasonló alakulat Magyarországon? Ilyen megbízható, tekintélyes, erős és megbecsülésnek örvendő, mint a római légiók voltak?...

Néma csend volt rá a válasz.

— Van fiam — mondta büszke, komoly önérzettel — a magyar csendőrség az. S ne felejtsetek el soha, hogy a mi csendőrségünk a római tisztis légiók minden erényét magáénak mondhatja.

De szép dolog lenne csendőrnek lenni...

1943. augusztus

Ma avattak fel csendőrhadnagynak. Ma tettem le az esküt: „... Isten engem úgy segéljen!”...

— Hurrá!...

Mától kezdve engem is kötelez a jelszó: Hiven, Becsülettel, Vitézül. A világ legszebb dolga csendőrtisztnek lenni...

1944. március

Galántán teljesítek szolgálatot. Az első hónapokban minden időmet a kiképzés foglalta le, így eddig nem sok időm jutott a polgári lakossággal megismerkedni. Most, mikor közelebbi érintkezésbe jutottam velük, meglepődve látom, hogy mindenki úgy ismer a városkában és úgy kezel, mintha Isten tudja, milyen régen tartoznák hozzájuk. Egyszer aztán egy idősebb gazdának — kivel összetalálkoztam — feltettem a kérdést:

— Mondja csak Bánki bácsi, honnan ismer maga engem, hiszen eddig még nem is találkoztunk?...

— Honnan? — mosolyodott el az öreg — Soh'se felejtse el hadnagy ur, hogy a jó gazdának még az utolsó kis jószágáról is tudnia kell mindent, hát akkor hogyan kellene tudni a csendőreiről? A galántaiak pedig mind jó gazdák hadnagy ur és a csöndérek — hát igen — azok a mi fiaink.

Ugy-e, szép dolog csendőrnek lenni?...

1944. május

Ma Pozsonyban jártam újra. Vágyom néha a nagyváros után és Pozsony tavasszal különösen szép. Szinte látni, miként segíti burkaiból ki-

pattanni a rügyeket a Dvény felől fujdogáló enyhe szellő, s a Duna is lágyabban és csöndesebben hömpölyög medrében ilyenkor, mikor már levitte az Alföldre, vagy még azon is tulra az osztrák hegyek jeges levét. Az öreg házak is kihúzzák egy kicsit magukat ilyenkor...

A nagy sétában és városélvezetben nemcsak alaposan kifáradtam, hanem kegyetlenül meg is éheztem. Betértem tehát a Carlton szálló éttermébe. Nem bánom, kerül, amibe kerül — gondoltam magamban — de ma nagykanállal ebédelek.

Előzékeny, jókinézésű fiatal pincér vette fel a rendelést.

— Igenis kérem! Husleves, vaddisznó-szelet áfonyával, krumplifánk, félliter vörösbor, fekete...

Nem kellett sokáig várnom. Fehér szalvétával a karján már hozta is a párolgó, jóillatu levest. Nagy gonddal, félig lehajolva öntötte bele a tányéromba, de nem egyenesedett fel mindjárt. Ugy maradt kissé lehajolva és a fülembe sugva szinte alig hallhatóan kérdezte:

— Engedelmet kérek a zavarásért, de ugy-e csendőrtisztnek tetszik lenni?...

— Igen, az vagyok — néztem rá kissé meglepetten — Galántán teljesítek szolgálatot. De miért kérdi?...

— Az Isten áldja meg hadnagy ur — szólt és mintha fényesedni kezdett volna a szeme — akkor fogadja el tőlem és legyen az én vendégem ma... Tetszik tudni — folytatta gyorsan, mintha attól félt volna, hogy megtagadom kérését — az én apám is csendőr volt és mindig oly sokat mesélt nekünk, kik már itt nőttünk fel Szlovákiában, a magyar csendőrökről, hogy most muszáj, hogy a vendégem legyen... Tessék megérteni, hogy muszáj — nézett rám őszinte szeretettel — mindenki csak ezt kérné az én helyemben, hiszen mi mind, mind visszavárjuk a magyar csendőröket...

Gyönyörű érzés csendőrnek lenni...

1945. augusztus

Miként apám 15 évvel ezelőtt a Böszörményi uton, ugy emelek lelkemben kalapot ma én is azok előtt a csendőrbajtársaim előtt, akik — hiven, becsülettel, vitézül — életüket adták a Hazáért.

De az Ő nevük ma még nem kerül emlékműre, mert ma:

Nehéz dolog csendőrnek lenni...

1946. január

A csepeli internálótáborban vezekeljük bűneinket...

Bűnünk?...

Az, hogy csendőrök voltunk!...

Óvtuk az embereket a gazemberektől, az egészségesekeket a betegektől, a jót a bűntől, az életet a leselkedő haláltól és ma itt vagyunk egy inter-

nálótábor szennyében, piszkában és megaláztatásában. Csepelen... A hirhedt „vörös Csepel” kellős közepén, a kommunizmus fészkeiben, a mai rendszer büszkeségében...

Nyolcadmagammal minden nap a községházára kellett mennünk dolgozni. Fát vágni, takarítani, udvart seperni, W. C.-t pucolni, napi 10 órán át...

Fizetségünk?...

Az a kivételes kegyelem, hogy nem a tábori, hanem ugyanazt a kosztot ehetjük, amit a községházán dolgozó állandó munkások kapnak, a cigány, a munkakerülésért elfogott, vagy a csirkelopásért lecsukott többi...

Nem sokkal jobb az internálótábor korpalevesénél.

Kiöntsem, ne öntsem — gondolkozom, amíg a községháza tanácstermének egyik sarkában kuporgok kezemben a csajkámmal, mikor nyílik az ajtó és egy 6 év körüli kislány nagy kosárral a kezében belép a szobába. Valamennyien csodálkozva bámulunk a gyermekre, ki gyorsan leteszi a kosarát a szoba közepére és míg szinte futva megy ki az ajtón, odaszól nekünk:

— Ezt egy néni küldi a csendőrbácsiknak, hogy fogyasszák el jó egészséggel...

Azután mindennap 1-1 másik gyerek jött be — kisfiu, kisleány, — valamennyi 10 éven jóval alul és valamennyi úgy futott ki, hogy sohasem tudtuk meg, ki, vagy kik küldték azt a sok palacsintát, lángost, fánkot, néha töltött káposztát, csuszát, rétest, lekváros buktát, mi a kosarakban volt.

Hát még a „vörös Csepel” is?...

Azért is szép dolog csendőrnek lenni...

1946. február-március

Van a községben egy „hirhedt” kommunista bolgár kertész. Alig beszél magyarul, de nagylegény a pártban, s ezért állandóan 5-6 csendőrt kap a táborból ingyen munkacérnek, kiket néha napokig éjjel-nappal ott tart. Szegények — sajnálom magamban kedves bajtársaimat, mert hiszen nem tanácsos egymással beszélgetni, de egyik este odajön hozzám B. alhadnagy.

— Hadnagy ur, csinálja ki valahogy, hogy a bolgárhoz osszák be munkára...

— Engem?... Minek?... Inkább azt szeretném, ha magát sikerülne a községházára beosztani...

— Isten őrizz — vág a szavamba — mert tetszik tudni ez a bolgár kertész — áldja meg az Isten — csak nagyszáju ember, de arany szíve van. Csak tessék-lássék dolgoztat minket és kiabál, ha valaki közelben van, de ha magunkban vagyunk, azt szokta mondani, „ászt is ágyonütni kel, ki csendőr bántani mer”... A pártban meg azért nagy a szája, nehogy rá-

jöjjenek a turpisságára. Képzelve el hadnagy ur, én ma jöttem vissza Miskolcra, ő fizette az utiköltséget oda-vissza, hogy meglátogathassam a családomat. A táborban pedig azt mondta, „hádd dolgozzon a kutya csendőr reggelig”...

Mégse lehetett olyan rossz dolog csendőrnek lenni...

1948. augusztus

Ebből már elég volt... Legyen, ami lesz, megszököm...

Elhatároztam és már csak a sötétséget vártam. Nem éreztem semmi izgalmat és semmi félelmet. Lesz, ami lesz!

Az internálótábor egyik kerítése az utcára nézett. Ugy huzódott el, mintha csak egy nagyobb telek kerítése lenne, egyébként beleillett az utcába. Csendes kis utca volt nappal is, este meg a kutya se járt arra soha.

Feszitem a drótokat, hogy akkora rést nyissak, amelyiken kiférek, mikor lépteket hallok az utcán. Mozdulatlanul merevedek, de mit használ az? Az ember, aki jön, okvetlen meg fog látni, hiszen szinte belém kell ütközzön és a vörös Csepelen vagyunk...

Az ember jön és meglát. Megáll velem szemben, csepeli munkás, ki valószínűleg most megy haza a pártból. Nézzük egymást szótlánul.

— Kifelé? — kérdi, a fejével is intve hozzá.

— Igen! — bólintok.

— Csendőr?...

— Az!

— Gyerünk — mondja csendben és nekilát velem együtt a drótnak. Egy perc és kint vagyok. Karonfog és visz magával. Az őrség előtt az új norma áldásairól beszél, amit éppen most határoztak el a pártban. Az őr mitsem sejtethet, legfeljebb meglepődéssel tekinthet a párthü emeberek után. Ilyenekre van szüksége a pártnak — gondolhatja magában, ha ugyan gondolkozik egyáltalán.

Amikor tuljutunk a tábor körzetén, lelassít, majd érzem, hogy a kezembe nyom egy villamosjegyre valót és halkán odasugja:

— Isten áldja meg csendőr ur. Bárcsak láthatnám már újra egyenruhában és kakastollal...

Mégis csak jó volt csendőrnek lenni...

1953. szeptember

A terror nem ismer határt.

A legnagyobb elővigyázat mellett is minden pillanatban belédköthetnek, hiába zárod le az ajkadat, hiába veszed még a lélekzetet is csendesebben, mert a „multad” mindenüvé elkisér.

És nemde megbocsájthatatlan bűn csendőrnek lenni?

Raktáros vagyok az Autó és Alkatrész Kereskedelmi Vállalatnál. Az üzletvezető a vállalat párttitkárnője. Hogy mit ért az autóalkatrészekhez,

azt nem nehéz kitalálni, de most itt élet és halál korlátlan ura. Nő? ... Anya? ... Feleség? ... Otthonában oldódó női ideál? ... Oh nem! A francia forradalom halált kiáltó némbereinek vonása torzítja ellenszenvesse arcát. — Szadista? ... Talán igen, talán nem, még nem tudom, de mindig Petőfi „Uram ne ily halált adj énnekem” sorai jutnak eszembe, valahányszor ezt a nőt meglátom.

Egyik nap odajön hozzám.

— Tisztában van maga azzal, — kezdte gyilkosan gunyos fölényességgel — hogy maga egyedül nekem köszönheti, hogy még nem rugták ki innen a multja miatt? ...

— Nem tudtam — feleltem közömbösen.

— Hát igen — folytatta most már elejtve a gunyt — én akadályoztam meg eddig is, de — meg kell mondjam magának — én örülök annak, hogy maga itt van ...

— Mi különös haszna van magának abból, hogy itt vagyok, én a „csendőr” — kérdeztem valóban meglepődve.

— Nézze — folytatta — maga nagyon jól tudja, hogy én semmit sem értek az autóalkatrészekhez és egyáltalán ezekhez a dolgokhoz. Bevallom a csendőrségről sem tudok sokat, csak azt, hogy valamennyiüket fel kéne akasztani. De viszont ha a pártban hűségről, megbízhatóságról és becsületességről van szó, akkor mindig a csendőröket hozzák fel mintaképül. Így hát meg vagyok győződve arról, hogy amíg maga itt van, addig ebből a raktárból egy tü nem sok, de annyi sem fog hiányozni. Ezért nem engedem tehát én, hogy magát kirugják innen ...

— Köszönöm — feleltem — és elsősorban azért, mert bár mi volt csendőrök mind-mind akasztófára valók vagyunk, mégis maga — a meggyőződéses kommunista — a legszebb bizonyítványt állította ki most nekem a csendőrségről ...

— Ami igaz, az igaz — felelte — de a politika, az már más! ...

„Hűség, megbízhatóság, becsületesség” ...

Csakazértis szép dolog volt csendőrnek lenni ...

1957. január

Nincs tovább! ... Elárulták a nép fiát! ... Eladták 30 ezüst pénzért ... Isten! ...

Kikindára menekültem át a bosszu és az akasztófa elől. Rég elfelejtett rokonok és magyarok jóvoltából sikerült elkerülnöm a „tábort”. Szabadon mozoghattam.

A városkában — hiába féltem, hogy kitudódik — hamar elterjedt a hír, hogy egy menekült volt magyar csendőrtiszt tartózkodik közöttük. Nem úgy, hogy egy magyar menekült és nem is úgy, hogy ennek és annak a távoli rokona, atyafia, vagy barátja, hanem hogy egy magyar csendőr. Én nem magamat féltettem, hanem őket, de ők nem féltek senkitől és sem-

mitől. Percenként nyílt az ajtó, magyar, német, rác egymásnak adták át a kilincset és mind-mind csak azért jött ez a sok — házigazda előtt is ismeretlen — ember, hogy kezetszorithassanak egy olyan emberrel, ki valamikor kakastollat viselt a kalapján ...

Félteve őrzött kincsüket is elhozták egy este titokban, megmutatni. Kopott magyar zászló volt, alig kibetűzhető felirással. Ez volt rajta:

„Hiven, becsülettel, vitézül”.

Uram köszönöm, hogy csendőr lehettem ...

1957. március-május

Újvidék, Muzsla, Nagybecskerek ... menekülésem stációi.

Ma is fülemben cseng még az újvidéki klubban hirtelen felzendülő „csendőrkáplár” nóta, látom az éneklők szemeinek csillanását, mellyel képzeletben újra csendőrmundérba bujtattak, hallok a fiatalság halkán énekelt szomorú nótáját „ott, ahol zug az a négy folyó”, érzem még most is a meleg tenyerek szorítását, a „visszavárunk” halk sóhajtását és látom a muzslai templom egyik felírását: „Boldogságos Szűz Mária, Magyarország Nagyasszonya, imádkozzál árva népedért” ...

De még fülemben cseng a nagybecskereki német káplán tört magyarsággal mondott sóhaja is: „Itt akkor lesz újra jó világ, ha újra magyar csendőr fog vigyázni a rendre” és érzem még a mindenütt egyformán felém áradó szeretetet és simogató kezeket is ...

„Csak megegyeszer” ... mondta valamennyi.

Isten különös ajándéka csendőrnek lenni ...

1959. február

Vándorutam Amerikában ért véget. Itt egy nagy városban kaptam munkát az egyetemen, hol több egyszerű munkás emberrel dolgozom együtt. Van közöttük mindenféle náció, legtöbbször azonban magyarországi sváb. Persze tudják ők is, hogy csendőr vagyok.

Egyik nap örvendezve jönnek hozzám vagy négyen.

— Tudod-e mi ujság? ...

— Micsoda? — kérdelem őszinte érdeklődéssel, hiszen itt soha sincs semmi nevezetes ujság, itt nincsenek események.

— Tegnap láttunk — nyomja meg a szót a legöregebb — egy eredeti kakastollas magyar csendőrt ...

— Ugyan hol? — ütött szíven a gondolat, de nyomában rögtön a lehetetlenség tudata.

— Sajnos csak a moziban — felelte az öreg — s közben újra kicsordult a könny a szeméből, mint a moziban tegnap este.

— Tudod — tudja hadnagy ur — biza elsírtam magam, mert mióta Versecen nem a kakastollas csendőreink járnak, más bitangolja a földün-

ket, házunkat, hazánkat és mindenünket... Istenem, csak még egyszer valóság lehetne...

Urísten adj erőt, hogy csendőr maradhassak. Hiven, Becsülettel, Vitézül...

„Galántai”

KÖZLÉSEK. Vitézzé avatás. A Vitézi Szék tagjainak egyhangú előterjesztésére ez év márc. 23-án Münchenben a Vitézi Rend Főkapitánya, nemes baranchi TAMÁSKA Endre szds. bajtársunkat a Vitézi Rend tagjai sorába felvette.

Szívvel gratulálunk Bajtársunknak!

— o —

Testületünkhöz 1912-ben jött egyik idősebb bajtársunk írja:

„Aki egyszer csendőr volt, az nem tudja felejtani nagyszerű Testületünk alapvonásait. Én ma is vérbeli csendőr vagyok és a siron túl is büszke leszek volt hivatásomra. Emigrációs életemben sok idegen országot bejártam, de szebb és jobb intézménnyel nem találkoztam a mi Testületünk-nél. Azokra a csendőrökre, akikkel vándorlásom alatt találkoztam, csak azt mondhatom, hogy minden tekintetben kiválóan állják meg a helyüket, ki-ki a maga posztján. Maguk is elismerik, hogy eme adottságaikat a csendőr nevelés által kapták. Igen, a csendőrszekeret jó irányba és jól felszerelve indították utba elődeink és nekünk is alapos nevelést adtak!..”

Szolgáljon mindez bajtársaink buzdítására.

— o —

Az előző számunkban közölt, színes tollal megírt Maraffa Károly cső. őrmester hőstette a kapott levelek tanúsága szerint olvasóink körében sok elismerést, az akkori harcosokban pedig régi katonaemlékeket váltott ki.

— o —

Szerkesztői üzenetek. A szerk. biz. kéri a bajtársakat, hogy az E. É. előállításához anyagi helyzetük szerint járuljanak hozzá, de legalább a közgyűlés által ez évre megállapított minimális összeget, vagy kiegészítést mielőbb küldjék be a pénztárosunk címére. (L! 5. sz. 21. o.) s támogassák jószándéku törekvésünket.

Néhai PINCZÉS Zoltán vörgy. bajtársunk 85 db. fényképekből, saját és felesége, szül. ikafalvi Farkas Anna származási és egyéb okmányai-ból álló **hagyatéka** az Egyesületünk birtokában van. Bajtársunk, vagy felesége igazolt vérrokonának kívánságára készek vagyunk azt költségmentesen eljuttatni. Jelentkező hiányában azokat a mindenkori vezetőség az irattárban őrzi.

Keresés. V. Tamáska Endre bajtársunk keresi dr. Rödönyi Tibort. Aki tud róla, kérjük, közölje azt az alábbi új címünkre.

Postacímünk megváltozott. Ezután minden levelezést Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes, c/o Molnár István, 15912 Eleanor Ave., Cleveland 35, Ohio címre kérünk. De pénzküldeményre tovább is az 5. sz.-ban közölt cím marad.

Helyesbítések. Előző — 6. — számunk 3. o. 21. sorában „vezetésnek” helyett „szervezésnek” szó a helyes. Az 5. o. alulról a 17. sorában „jör-ök” elé „gy” jelzés teendő. A 10. o. 1. sorában „Feldman” szó után kimaradt szöveg: „akinek kocsmája és mézárszéke volt, — Homonnára viszi a tömlöcbe”.

Minden Bajtársunknak kellemes nyaralást kíván
a szerkesztő bizottság.

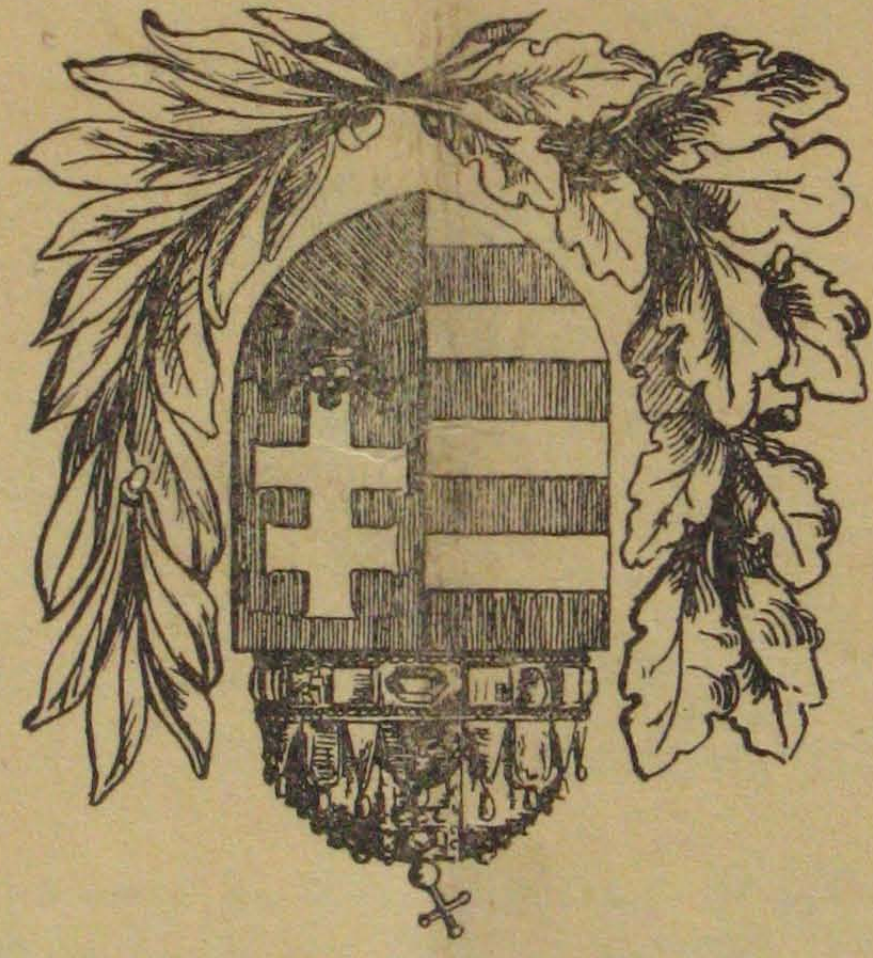

EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: a Magyar Csendőrök Családi Közössége

Szerkeszti: a Sajtó és Szerkesztő Bizottság

MAGYAR CSENDŐROK CSALÁDI YOMTSISSEGE
FAMILIA SOCIETY of HUNGARIAN
15911 ELEANOR Avenue
Cleveland 35, Ohio U.S.A.

Hiszek egy Istenben, hisze
Hiszek egy isteni örök iga
Hiszek Magyarország fell

Mr. REKTOR Béla
Presidio of MONTEREY, Cal.
P.O. Box 784

PRINTED MATTER